

รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน
ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

**Community economic development model for sustainable
development of the province in the area of Nakhon Pathom
province**

บุญวัฒน์ สว่างวงศ์¹ รพีพัฒน์ จันทนินทร¹ & ชันทอง ใจดี¹

Boonwat Sawangwong¹ Rapeepat Juntanintorn¹

& Khanthong Jaidee¹

Corresponding author: rapeepat.ju@ssru.ac.th

Received: 14/11/67 Revised: 1/12/67 Accepted: 2/12/67

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน และ 3) นำเสนอรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณ

¹วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹ College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม และด้านบริการ 2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน พบว่า ปัจจัยดังกล่าว ประกอบด้วย 3 มิติสำคัญ คือ (1) มิติด้านการพัฒนาคน (2) มิติด้านเศรษฐกิจ และ (3) มิติด้านสิ่งแวดล้อม 3) แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน แนวทางดังกล่าวควรเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เกี่ยวกับมิติด้านการพัฒนาคน มิติด้านเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม และต้องไม่ละเลยมิติด้านเครือข่าย เพื่อเป็นจุดเชื่อมโยงทำให้เกิดเครือข่ายที่หลากหลายในการอาศัยเครือข่ายเหล่านั้น เสริมพลังการพัฒนาให้เข้มแข็ง ซึ่งจะส่งผลดีต่อทั้งภาคเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ ภายในจังหวัด โดยต้องเป็นการพัฒนาที่ดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียงกัน ไม่เป็นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งจนละเลยปัจจัยด้านอื่นๆ

คำสำคัญ: เศรษฐกิจชุมชน; การพัฒนาจังหวัด; นครปฐม

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the sustainability development in Nakhon Pathom province 2) to study factors that influence the province economy which relates to sustainability development and 3) to present different perspectives that help developing the province economy and sustainability development. This research used quantitative

study. The population are people who lives in Nakhon Pathom. The research used Taro Yamane method in collecting the data. The sample group contains of 400 people. To collect the data, questionnaires are used and analyzed by frequency distribution value, percentage, average, standard deviation and multiple linear regression.

The results are the followings; 1) The sustainability development level is high. The highest factors consist of agriculture, industry and service. 2) The results of influential factors which has significantly affected the province economy that relates to sustainability development are these 3 aspects; (1) people development (2) economy, and (3) environment. 3) The researcher has found that factors which help economic development in sustainability should rely on people development, economy and environment. The three factors shall work if the relevance of these are not neglected. Thus, the factors would create multiple network that help strengthen the development, reflecting positive results in economy, environment, and people in the province. The development should occur in unison, not only one factor at a time. As this can result in neglecting in other factors.

Keywords: Community Economy; Province Development; Nakhon Pathom

บทนำ

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มีกรอบการพัฒนาที่มุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ส่งผลให้ประเทศไทยมุ่งสู่การพัฒนาที่สูงขึ้น และมุ่งเน้นไปทางด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจดิจิทัล โดยเชื่อว่ารายได้ของประชากรจะสูงขึ้นตามการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของประเทศเพิ่มขึ้น ในขณะที่ด้านอื่นๆ ยังมีคุณภาพน้อยและการพัฒนายังปรับตัวได้ช้า เช่น คุณภาพคน คุณภาพการบริการ สาธารณะ คุณภาพฐานการผลิตทางการเกษตรต่ำ ทำให้เห็นได้ชัดว่า คุณภาพชีวิตยังไม่ถูกยกระดับควบคู่ขนานไปกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำสูง การเพิ่มจำนวนของชนชั้นกลาง การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และขณะเดียวกันก็ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งผลกระทบต่อภายนอกที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศที่มีการผันผวนอย่างรุนแรงสะท้อนการพัฒนาที่ผ่านมาได้ว่า “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาคุณภาพและไม่ยั่งยืน” (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

จากปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน หรือการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจึงเป็นความคาดหวังในการที่จะคิดหาวิธีจัดการแก้ไขความยากจนและความเหลื่อมล้ำอย่างถูกต้องและยั่งยืน ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพของชุมชนซึ่งเป็นรากฐานของสังคม จึงจำเป็นต้องช่วยกันสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับฐานรากของสังคมให้มุ่งสู่ชุมชนเข้มแข็งและอยู่เย็นเป็นสุข โดยต้องส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ด้วยกระบวนการวางแผนการบริหารการพัฒนาและการวัดผลการพัฒนาด้วยตัวชี้วัดที่คนในชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้จัดการ เป็นผู้คิดเป็นผู้ทำ และเป็นผู้ใช้ประโยชน์ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนบนเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อยกระดับคุณภาพ

ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นและชุมชนพึ่งพาตนเองได้ (หทัยชนก คະตะสมบุรณ์, 2563)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) เป็นแผนที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน พัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ทั้ง 17 ข้อของสหประชาชาติที่ครอบคลุม 5 มิติ ทั้งคน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สันติภาพความยุติธรรม และความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา และแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจ แต่มุ่งพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล เพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2565)

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนในที่ราบลุ่มภาคกลางมีทรัพยากรในจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ อาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่อยู่ในภาคการเกษตร มีการปลูกพืชที่สำคัญในพื้นที่ เช่น การทำนาทำไร่ ทำสวนผลไม้พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพร/เครื่องเทศ โดยการทำการเกษตรกรรมในพื้นที่กลายเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีอาชีพในภาคการเกษตรมีรายได้น้อย ไม่มั่นคง ขาดการออมและมีหนี้สินที่สะสมเรื้อรัง สืบเนื่องมาจากความผันผวนของราคาพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ทั้งนี้ จังหวัดนครปฐมยังคงมีภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการที่สำคัญ ซึ่งทั้งสามภาคส่วนนั้นล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน หากคิดหาวิธีจัดการแก้ไขอย่างถูกต้อง และยั่งยืน

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนา ศักยภาพเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนของชุมชน เป็น การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่เริ่มต้นจากเศรษฐกิจฐานราก ผ่านการส่งเสริมภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการของพื้นที่ ผ่านการดึงเอกลักษณ์ที่สำคัญของพื้นที่ในด้านต่าง ๆ ออกมาแปรรูปให้เกิดเป็นรูปธรรม และสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดนครปฐมที่ถือว่ามีส่วนประกอบของทั้ง 3 ภาคส่วน ขาดเพียง การพัฒนา ต่อยอด และเชื่อมโยงทั้ง 3 ภาคส่วนเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากที่เหมาะสม สร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่ สร้างศักยภาพในการ แข่งขัน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดการยกระดับมาตรฐานค่าครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน นำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน จังหวัด และ ส่งผลถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนใน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้าน การเกษตร ด้านอุตสาหกรรม และด้านบริการ
2. เพื่อศึกษาศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนา จังหวัดอย่างยั่งยืน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการ พัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนใน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเกษตร ด้านบริการ และด้านอุตสาหกรรม และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน เพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีประชากรทั้งสิ้น 921,882 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนอายุระหว่าง 20 - 65 ปี โดยเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Random Method) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบวิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องมาจากทั้ง 7 อำเภอในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ดังนี้

ตาราง 1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 อำเภอ

(n = 400)			
อำเภอ	ประชากร	เปอร์เซ็นต์	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
1. อำเภอเมืองนครปฐม	277,846	30.13	400/7 = 121 คน
2. อำเภอกำแพงแสน	125,660	13.63	400/7 = 55 คน
3. อำเภอนครชัยศรี	111,386	12.08	400/7 = 48 คน
4. อำเภอดอนตูม	49,193	5.33	400/7 = 21 คน
5. อำเภอบางเลน	94,629	10.26	400/7 = 41 คน
6. อำเภอสามพราน	218,549	23.70	400/7 = 95 คน
7. อำเภอพุทธมณฑล	44,619	4.84	400/7 = 19 คน
รวม	921,882	100.00	400 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ ศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

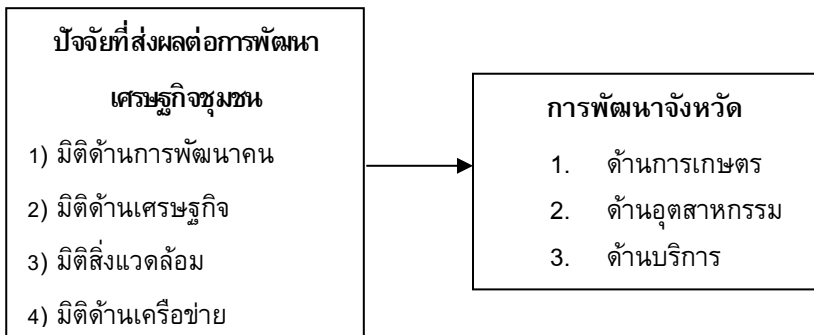
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่าง

ยั่งยืน โดยวิเคราะห์ผ่านมุมมองที่สำคัญ 4 มุมมองสำคัญ (ตัวแปรต้น) ได้แก่ 1) มิติด้านการพัฒนาคน 2) มิติด้านเศรษฐกิจ 3) มิติสิ่งแวดล้อม 4) มิติด้านเครือข่าย จากนั้นจะนำมาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรตามที่สังเคราะห์ตัวแปรตามจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง นำมาสู่แนวทางการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการเกษตร 2) ด้านอุตสาหกรรม และ 3) ด้านบริการ

ภาพที่ 1 : กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ “รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยมีวิธีการค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 921,882 คน โดยมี 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน อำเภอสสามพราน อำเภอพุทธมณฑล

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยมุ่งเน้น ประชาชนอายุระหว่าง 20 - 65 ปี จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายปิดในลักษณะแบบสำรวจรายการ มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ : เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ ภูมิสำเนา (อำเภอที่อาศัยอยู่) การเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน จังหวัดนครปฐม เมืองค์ประกอบ 4 ข้อ ได้แก่ 1) มิติด้านการพัฒนาคน 2) มิติด้านเศรษฐกิจ 3) มิติสิ่งแวดล้อม และ 4) มิติด้านเครือข่าย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนพื้นที่จังหวัดนครปฐมเมืองค์ประกอบ 3 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการเกษตร 2) ด้านอุตสาหกรรม 3) ด้านบริการ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อหาข้อเสนอแนะ โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended question) โดยในส่วนของข้อเสนอแนะเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้อย่างเสรี ไม่มีข้อจำกัด เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อใช้อธิบายลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน โดยวิเคราะห์ผ่านมุมมองที่สำคัญ 4 มุมมอง (ตัวแปรต้น) ได้แก่ 1) มิติด้านการพัฒนาคน 2) มิติด้านเศรษฐกิจ 3) มิติสิ่งแวดล้อม 4) มิติด้านเครือข่าย โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการเกษตร 2) ด้านอุตสาหกรรม และ 3) ด้านบริการ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนกับแนวทางการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน โดยการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณ โดยการกำหนดการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) โดยแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน จำนวน 400 คน ได้แก่ มิติด้านการพัฒนาคน มิติด้านเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม มิติด้านเครือข่าย ผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
มิติด้านการพัฒนาคน	3.89	0.466	มาก	1
มิติด้านเศรษฐกิจ	3.20	0.475	ปานกลาง	4
มิติสิ่งแวดล้อม	3.48	0.425	มาก	3
มิติด้านเครือข่าย	3.82	0.273	มาก	2
รวม	3.62	0.243	มาก	

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน โดยภาพรวม ปัจจัยดังกล่าว มีค่าเฉลี่ย 3.62 ซึ่งตามเกณฑ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มิติด้านการพัฒนาคน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 รองลงมาคือ มิติด้านเครือข่าย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 มิติสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.48 ซึ่งตามเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มิติด้านเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.20 ซึ่งตามเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1) มิติด้านการพัฒนาคน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยเรียงตามลำดับ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่เพียงสู่ความยั่งยืนควรจะมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพการใช้ปัญญา เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิตการทำงานเป็นสิ่งสำคัญ

ที่จะต้องวางรากฐานให้มั่นคงเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของทรัพยากรมนุษย์มากที่สุด รองลงมา คือ แรงงานในภาคการผลิตทั้งอุตสาหกรรม เกษตรกรรม บริการ และ แรงงานในภาคการผลิตต่าง ๆ เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและมีคุณค่าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและจังหวัดอย่างยั่งยืน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ องค์ความรู้ ทักษะคนดี คุณธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมในการทำงานเป็นการสร้างกลไกให้ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนา รองลงมา ท่านคิดว่าแรงงานเป็นทุนมนุษย์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ และมีคุณค่าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนา จังหวัดอย่างยั่งยืน รองลงมา ทรัพยากรมนุษย์มีคุณค่าสูง สู่วามยั่งยืน และองค์ความรู้ ทักษะคนดี คุณธรรม ค่านิยม และวัฒนธรรมในการทำงานเป็นการสร้างกลไกให้ ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนา

2) มิติสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยเรียงตามลำดับ พบว่า ชุมชนมีการจัดสรรทรัพยากรแก่ชุมชนอย่างเหมาะสม รองลงมา ชุมชนมีการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างรายได้ รองลงมา ชุมชนมีการพัฒนาพื้นที่ธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า รองลงมา ชุมชนมีกระบวนการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าใน ชุมชนให้แก่ประชาชนในชุมชน รองลงมา ชุมชนมีการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชน อย่างสม่ำเสมอ รองลงมา ผู้ประกอบการบางรายประกอบกิจการโดยส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม และถนนสายหลักมีสภาพชำรุด ไม่ปลอดภัยในการคมนาคมขนส่ง ขาด ระบบขนส่งมวลชนที่มีคุณภาพ และขาดการจัดการโลจิสติกส์อย่างมีประสิทธิภาพ

3) มิติด้านเครือข่าย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยเรียงตามลำดับ พบว่าปัจจุบันในชุมชนของท่านมีเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน สภาหอการค้า สมา่อุตสาหกรรม สมาคมผู้ส่งออก เครือข่าย SME ฯลฯ รองลงมา ปัจจุบัน

ในชุมชนของท่านมีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน รองลงมา ปัจจุบันในชุมชนของท่านมีการเสริมสร้างความรู้และการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนร่วมเดินหน้าขับเคลื่อนการพัฒนามาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม SDGs PGS ในจังหวัดนครปฐม รองลงมา ปัจจุบันในชุมชนของท่านมีองค์กรเครือข่ายภาคประชาชน มีกิจกรรมและการพึ่งพาตนเอง มีวัฒนธรรมชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การจัดการทรัพยากรในชุมชน และการทำงานร่วมกับภาครัฐ ซึ่งเป็นรากฐานให้เกิดแนวร่วม ในระดับที่สูงขึ้นไป เช่น การเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มอาชีพในระดับตำบล และการเข้าร่วมเป็นภาคประชาชนสังคมระดับจังหวัด และปัจจุบันในชุมชนของท่านมีโครงการศึกษาการจัดทำ Model การพัฒนาโครงการชั่งตวงวัดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางและภาคใต้ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

4) มิติด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยเรียงตามลำดับ พบว่า ท่านคิดว่าการดำเนินนโยบายและมาตรการของภาครัฐ โดยเน้นให้เกษตรกรมีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเสริม การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้มาตรฐานตรงกับความต้องการและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคและการส่งเสริมการทำเกษตรมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มรายได้ รองลงมา ท่านคิดว่าการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนสามารถแก้ปัญหาในจังหวัดได้อย่างยั่งยืน รองลงมา ผู้ประกอบการค้าส่งค้าปลีก ได้รับ ปล่อยให้สนับสนุนจากมาตรการกระตุ้น เศรษฐกิจของภาครัฐ อาทิ โครงการ “คนละครึ่งระยะที่ 3” โครงการ “ยิ่งใช้ยิ่งได้” และแผนเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ผ่านการฉีดวัคซีนแล้ว ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รองลงมา ปัจจุบันในชุมชนของท่านมีกระบวนการเสริมสร้างจากหน่วยงาน

ในชุมชน ให้เกิดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจดีขึ้น รองลงมา ปัจจุบันในชุมชนของท่านมีการขยายตัวในด้านผลผลิต เช่นการเกษตร อุตสาหกรรม สินค้า OTOP เพิ่มขึ้น รองลงมา เศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นจากการผลิตภาคเกษตรกรรม และภาคบริการเติบโตได้ดีจากการสนับสนุนการท่องเที่ยวของภาครัฐและเอกชน รองลงมา และท่านคิดว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จากกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่จังหวัดได้ร่วมกันทำ

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S, D) โดยแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้การวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน จำนวน 400 คน ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านบริการ ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

การพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	อันดับ
ด้านการเกษตร	3.82	0.273	มาก	1
ด้านอุตสาหกรรม	3.73	0.408	มาก	2
ด้านบริการ	3.69	0.435	มาก	3
รวม	3.74	0.276	มาก	

จากตารางที่ 2 การพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน โดยภาพรวม พบว่า ระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนค่าเฉลี่ย 3.74 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก โดย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเกษตร ค่าเฉลี่ย 3.82 รองลงมาคือ ด้านอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ย 3.73 ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านบริการ ค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน แยกออกเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านการเกษตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยเรียงลำดับ พบว่า ภาคการเกษตรในพื้นที่จังหวัดนครปฐมนั้นราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากการดำเนินนโยบายที่มีมาอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ราคาสินค้าเกษตรพืชผักเกษตรอินทรีย์ สินค้าเกษตรสุขภาพได้รับการตอบรับจากตลาด ส่งผลให้กำไรของเกษตรกรผลผลิตและราคาที่ปรับตัวสูงขึ้น เกษตรกรสามารถลดทุนการผลิตและผลผลิตเพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรอินทรีย์) เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน รวมทั้งมีการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำที่จะเกิดขึ้นกับเกษตรกร และประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ผ่านแนวทางลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

2) ด้านอุตสาหกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยเรียงลำดับ พบว่า ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม มีภาคอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ อุตสาหกรรมเซรามิคมีการสร้างมูลค่าเพิ่มการออกแบบอุตสาหกรรมและห้างสรรพสินค้ามียอดขายเพิ่มขึ้นจากปัจจัยสนับสนุนจากโครงการภาครัฐ อาทิ โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีแนวโน้มธุรกิจภาคบริการเพิ่มสูงขึ้นจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งในแง่การลงทุน อยู่ในเกณฑ์ดี ตามความเชื่อมั่นของนักลงทุน และความชัดเจนทางการเมืองที่เพิ่มขึ้น การจ้างงานและการลงทุนขยายตัวตามการขยายตัวของภาคบริการ สอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น

3) ด้านบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยเรียงลำดับ พบว่า ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมมีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถนำมาใช้พัฒนากระบวนการผลิต การตลาดการบริการ ทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคบริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบขนส่งคมนาคมที่สะดวก เป็นประตูสู่ชายแดนภาคตะวันตก และภาคใต้ และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงจากกรุงเทพมหานครถึงชายแดนประเทศเมียนมา มีหน่วยงานเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งยังมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน อาทิ ภาคเอกชน ภาคภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาได้เป็นอย่างดี และมีหน่วยงานส่งเสริมให้เกษตรกรจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ มีการสร้างแพลตฟอร์มตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับเกษตรกร

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

การนำเสนอตามวัตถุประสงค์นี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน จังหวัดนครปฐม โดยใช้สถิติ Multiple Regression

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
มิติด้านการพัฒนาคน	- .127	.027	-.213	-4.669	.000
มิติด้านเศรษฐกิจ	.196	.036	.284	5.456	.000
มิตีสິงแวดล้อม	- .238	.048	-.227	-4.969	.000
มิติด้านเครือข่าย	.037	.030	.065	1.239	.216
(Constant)	4.41 0	.220		20.012	.000
$r = 0.459$, $r^2 = 0.211$, $r^2_{Adjusted} = 0.203$, $F = 26.378$, $Sig. = 0.000$					

จากตารางที่ 3 ผู้วิจัยได้นำตัวแปร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน รูปแบบการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน มาวิเคราะห์ โดยมีการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน เป็นตัวแปรตาม พบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายได้ ร้อยละ 20.3 โดยปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มากที่สุด คือมิติด้านเศรษฐกิจ มีผลร้อยละ 28.4 (p value = 0.000) มิตีสິงแวดล้อม มีผลร้อยละ 22.7 (p value = 0.000) มิติด้านการพัฒนาคน มีผลร้อยละ 21.3 (p value = 0.000)และในด้านมิติด้านเครือข่าย ไม่มีผลต่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -0.127(X_1) + 0.196(X_2) + -0.238(X_3) + 0.037(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_Y = -0.213(X_1) + 0.284(X_2) + -0.227(X_3) + 0.065(X_4)$$

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาจังหวัด (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ได้แก่ มิติด้านการพัฒนาคน มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่กำหนดการพัฒนาจังหวัด

4. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดนครปฐมอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยพบว่า แนวทางดังกล่าวควรเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับมิติด้านการพัฒนาคน มิติด้านเศรษฐกิจ มิติสิ่งแวดล้อม และต้องไม่ละเลยมิติด้านเครือข่าย เพื่อเป็นจุดเชื่อมโยงทำให้เกิดเครือข่ายที่หลากหลายในการอาศัยเครือข่ายเหล่านั้น เสริมพลังการพัฒนาให้เข้มแข็ง ซึ่งจะส่งผลดีต่อทั้งภาคเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ (พัฒนาคน) ภายในจังหวัด โดยต้องเป็นการพัฒนาที่ดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียงกัน ไม่เป็นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งจนละเลยปัจจัยด้านอื่นๆ สามารถสรุปและสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ดังนี้

1.1. การพัฒนาจังหวัดผ่านปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาคน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเครือข่ายต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานไม่แสวงหาผลกำไรต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อร่วมกันวางกรอบความร่วมมือ ส่งเสริมความร่วมมือ ในการพัฒนาพื้นที่ โดยในแต่ละภาคส่วนต้องมีความสามัคคี มีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจนในการขับเคลื่อนการพัฒนา

1.2. เป็นการพัฒนาที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ผลลัพธ์จากการพัฒนาในพื้นที่ต้องมีส่วนทำให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยดำเนินแนวทางการพัฒนาและการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (SEP) ที่มีเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนา คือ “ความสุข” และ “ประโยชน์สุข” ของสังคม และต้องเป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) สู่การเป็นจังหวัดที่มีแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้เกิด ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ทั้งนี้ ผลลัพธ์ท้ายที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยคาดหวังอย่างยิ่งว่า ผลลัพธ์ดังกล่าวจะเป็นการพัฒนาที่สามารถเข้าไปสร้างความยั่งยืนในพื้นที่ (SDGs) เป็นการพัฒนาที่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ 8 : การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานที่มีคุณค่า (Decent Work and Economic Growth) ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และ การมีงานที่สมควรสำหรับทุกภาคส่วนในพื้นที่ และเป้าหมายที่ 11 : ความยั่งยืนของเมืองและชุมชน (Sustainable Cities and Communities) ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน (Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable) สร้างหลักประกันว่า จะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและการบริการพื้นฐานที่พอเพียง ปลอดภัย และในราคาที่จ่ายได้ และยกระดับชุมชนแออัด ระบบคมนาคมขนส่งที่ยั่งยืน ปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลกลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากร

โดยรวมถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศ และการจัดการของเสียของเทศบาล และอื่นๆ การเข้าถึงพื้นที่สาธารณะสีเขียวที่ปลอดภัยครอบคลุมและเข้าถึงได้โดยถ้วนหน้า

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ประชาชนในพื้นที่ให้ความสำคัญ และมองว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน คือ จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ และวิเคราะห์จากแผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2566-2570) พบว่า เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครปฐม คือ การเมืองอัจฉริยะที่มีอัตลักษณ์ที่รู้จักในด้านการเกษตรแปรรูปด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เขตการลงทุน การศึกษาและประตูเศรษฐกิจด้านตะวันตก รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงอาหารและวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาจังหวัด 1) การพัฒนาให้สินค้าจังหวัดนครปฐม มีอัตลักษณ์โดยใช้วัตถุดิบหลักที่มีอยู่ในจังหวัด ด้วยนวัตกรรม การแปรรูป และเทคโนโลยี ทั้งเกษตร อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรมและมีมูลค่าสูงขึ้น 2) เป็นเมืองการค้า การลงทุน การศึกษาและนวัตกรรม ที่รองรับการขยายตัวจากเมืองหลวง 3) เป็นประตูการค้าสู่ด้านตะวันตก (ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลางและภาคตะวันตก) 4) เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นอัตลักษณ์เชิงอาหารและวัฒนธรรม 5) ยกกระดับพื้นที่เพื่อกระจายความเจริญ โดยเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ พร้อมทั้งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Smart mobility and transport with environment friendly) และ 6) มุ่งพัฒนาประชาชนอัจฉริยะ (Smart citizen) ภายใต้ศาสตร์พระราชาสู่สร้างภูมิคุ้มกัน ทาง

สังคม ชุมชน ครอบครัว บุคคล ให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง มีจิตอาสา เกิดทุนสถาบัน (สำนักงานเทศบาลนครนครปฐม, 2565)

จากเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครปฐมที่กล่าวมานั้น นำไปสู่ประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครปฐมที่สำคัญใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเกษตร 2) ด้านอุตสาหกรรม และ 3) ด้านการบริการ

1) ด้านเกษตร จากแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ด้านการเกษตรเป็นประเด็นที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อนำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร ในระยะ 20 ปี เน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในภาคเกษตรไปสู่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง โดยอาศัยการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ และความหลากหลายทางชีวภาพในการแปรรูปสร้างมูลค่า ตลอดจนการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง หรือการใช้ในการจัดการฟาร์ม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) นอกจากนี้ พื้นที่จังหวัดนครปฐม จำเป็นต้องเป็นการพัฒนาจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมาตร เนื่องจากจังหวัดนครปฐม จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมาตร ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีเป้าหมายการพัฒนา “กลุ่มจังหวัดอัจฉริยะที่ยั่งยืน (Smart and Sustainability Cluster)” ผ่าน 4 ประเด็นการพัฒนา 1) พัฒนาระบบการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรมด้วยระบบอัจฉริยะ 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และระบบป้องกันบรรเทาพิบัติภัย 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตสู่สังคมน่าอยู่ และ 4) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมที่หลากหลาย (เทศบาลนครนครปฐม, 2565) เมื่อศึกษาข้อมูลเชิงพื้นที่พบว่า จังหวัดนครปฐมมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่ดินและน้ำอุดม

สมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดีครอบคลุมเกือบทั้งจังหวัด มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งข้าว พืชไร่ พืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่สำคัญ เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลาง และภาคอื่นๆ อีกทั้งมีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานรัฐที่ให้การสนับสนุนด้านความรู้และวิชาการแก่เกษตรกร เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยาเขต กำแพงแสน) ซึ่งทำให้จังหวัดมีศักยภาพด้านการเกษตรเป็นอย่างมาก สำหรับปัญหาสำคัญของการทำเกษตร ของจังหวัดที่ยังต้องดำเนินการแก้ไขคือ รูปแบบการผลิตเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ใช้สารเคมีจำนวนมาก มีปัญหาดินเสื่อมโทรมและหลายพื้นที่มักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปัญหาการเปลี่ยนแปลงการใช้ ประโยชน์ที่ดินไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้นตามแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่ เกษตรกรรมของจังหวัดลดลง นอกจากนี้แนวโน้มต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรที่สูงขึ้นจากค่าจ้างแรงงานและปัจจัยทางการผลิตที่ราคาสูงขึ้น รวมทั้งค่าจ้างในการทำการเกษตรต่างๆ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้พัวพันวัยหนุ่มสาวแล้ว จึงใช้การทำการเกษตรในรูปแบบการจ้างดำเนินการมากขึ้น เช่น การจ้างเตรียมดิน จ้างใส่ปุ๋ย จ้างพ่นยาและการจ้างเก็บเกี่ยว เป็นต้น (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2566) นอกจากนี้ จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของประเทศและมีแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการผลิตมากขึ้นจังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่ที่มีที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีระบบชลประทานที่ทั่วถึงเหมาะสมในการทำการเกษตร แม้ว่าปัจจุบันมีแรงผลักดันทางเศรษฐกิจทำให้พื้นที่ เกษตรกรรมของจังหวัดลดลงไปมาก โดยแปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่จังหวัดนครปฐมก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคกลางและของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูกพืชไร่ ไม้ผล การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญจังหวัดมีดังนี้ 1) ข้าว 2) อ้อยโรงงาน 3) ไม้ผล อาทิ ส้มโอ 4) พืชผัก อาทิ หน่อไม้ฝรั่ง 5) ไม้ดอกไม้ประดับ อาทิ กล้วยไม้ตัดดอก รวมทั้งยังมีผลผลิตภาคการประมงของจังหวัด

นครปฐม ได้จาก 2 ส่วน ประกอบด้วย ผลผลิตสัตว์น้ำ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งเป็นผลผลิตหลัก และผลผลิตจากการทำประมงจากการจับในแหล่งน้ำต่าง ๆ ในจังหวัด และจังหวัดนครปฐมยังคงเป็นแหล่งผลิตปศุสัตว์ที่สำคัญมากแห่งหนึ่งของประเทศไทย จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพมากจังหวัดหนึ่งของภาคกลาง โดยมีสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญคือ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ สุกร โคเนื้อ โคนม แพะ แกะ (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2566) จากข้อมูลดังกล่าว พื้นที่จังหวัดนครปฐมเป็นพื้นที่ที่มีภาคการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งด้านภาคการเพาะปลูก ด้านการประมง ด้านการปศุสัตว์ อีกทั้งพื้นที่ยังสามารถพัฒนาจุดเด่นในแต่ละด้านของภาคการเกษตรได้อย่างชัดเจน สิ่งที่คุณวิชัยมองว่าอาจสามารถพัฒนาต่อไปได้ในอนาคตในด้านภาคการเกษตร คือ การรักษาไว้ซึ่งคุณภาพของสินค้าและผลิตภัณฑ์ การกำหนดความชัดเจนในการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ การวางผังพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่การเกษตรที่เหมาะสม และการผลักดันให้เกิดแนวทางการทำเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่เพื่อให้ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด

2) ด้านอุตสาหกรรม จากแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคต การพัฒนาเป็นองค์กรรวม และการสร้างระบบนิเวศให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยในระยะแรกจะเน้นการสร้างรากฐานของอุตสาหกรรมและบริการ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมและบริการ ทั้งด้านบุคลากร การสร้างนวัตกรรม การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ในขณะที่เดียวกันต้องพัฒนาต่อยอดจากฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิมที่มีความเข้มแข็ง และสร้างโอกาสให้ทุกอุตสาหกรรมในการปรับตัวและสร้างศักยภาพใหม่ ในระยะต่อไปจะเป็นการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตได้เติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทย สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมของตนเอง ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างประเทศ และเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่

ประเทศไทยมีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก ทั้งอุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ และการพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) โดยจากแผนการพัฒนาจังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านภาคอุตสาหกรรมของจังหวัด นครปฐมนั้น สาขาอุตสาหกรรมยังคงเป็นสาขาการผลิตหลักของจังหวัด โดยมี อัตราขยายตัวอย่างและเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของสำนักงานสภา อุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม ในช่วงรอบเดือนพฤศจิกายน 2566 อุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) อุตสาหกรรมอาหาร 2) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก 3) อุตสาหกรรมสิ่งทอ 4) อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยาง และ 5) อุตสาหกรรมเคมีและผลิตภัณฑ์เคมี (สำนักงานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด นครปฐม, 2566) และอีกประการสำคัญที่จังหวัดนครปฐม จำเป็นต้องยึดดำเนินการ ในด้านอุตสาหกรรมตามแผนพัฒนาพื้นที่ภาคกลาง นั่นคือ การพัฒนา ภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดให้เป็น “ศูนย์กลางการค้าและอุตสาหกรรมสีเขียว ประตุ สู่อาเซียน เมืองนวัตกรรมอาหาร ศูนย์กลางสินค้าเกษตร ศูนย์กลางประมงแปรรูป ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มรดกโลก แหล่งท่องเที่ยวนานาชาติ” 1) เพิ่มขีดความสามารถฐานอุตสาหกรรมเดิม และพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นฐานรายได้ใหม่ เพื่อเป็นศูนย์อุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2) พัฒนาอาหาร และสินค้าเกษตรให้ทันสมัย เพื่อเป็นฐานการผลิตที่ได้มาตรฐานโลก และเป็น ศูนย์กลางการผลิตอาหารของประเทศ อาทิ (2.1) ส่งเสริมปศุสัตว์มีคุณภาพ ได้ มาตรฐานปลอดภัย สอดคล้องความต้องการผู้บริโภคโดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย พันธุ์ที่เหมาะสม ปรับปรุงระบบบริหารจัดการตลาด ได้แก่ สุกร ไก่ เป็ด ในจังหวัดราชบุรีและนครปฐม (2.2) สนับสนุนเกษตรกรใช้วิธีเพาะปลูกที่เหมาะสม โดยสนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ลดการ

ใช้สารเคมี เพื่อฟื้นฟูและปรับปรุงดินที่มีปัญหา 3) ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เช่น ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านโบราณสถานและสถานที่สำคัญด้านวัฒนธรรม ประเพณี โดยฟื้นฟูและจัดระเบียบแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและนำไปสู่การสร้างฐานรายได้ของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร (เทศบาลนครนครปฐม, 2565) ทั้งนี้ ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ยังคงมีประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ คือ 1) อุตสาหกรรมของจังหวัดส่วนใหญ่ยังขาดการนำนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยมีการใช้แรงงานจำนวนมากในการผลิต และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้มีคู่แข่งทางการค้าสูง และยังมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งแรงงานมีฝีมือและแรงงานด้อยฝีมือ คุณภาพแรงงานไม่สอดคล้อง กับความต้องการของตลาด เกิดปัญหามลพิษเนื่องจากขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการควบคุมมลพิษ จากโรงงานอุตสาหกรรมทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ควรต้องหาแนวทางแก้ไขโดยเร็ว เพื่อให้จังหวัดมีศักยภาพในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมต่อไปได้อย่างยั่งยืน 2) การดำเนินงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศเป็นไปตามแผนแต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ และเชื่อมโยงในพื้นที่ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานดำเนินงานหลักในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ซึ่งได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายจำนวน 15 จังหวัด ซึ่งจังหวัดนครปฐมมีพื้นที่ที่ถูกกำหนดเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ คือ เขตผังเมืองรวมอ้อมใหญ่ ประกอบด้วย ตำบลบางกระทีก ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลไร่ขิง ตำบลท่าตลาด ตำบลยายชา ตำบลท่าข้าม ตำบลอ้อมใหญ่ และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน โดยมีกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายคือ กลุ่มอุตสาหกรรม สิ่งทอ กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก และกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม โดยการดำเนินงานเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศของจังหวัดเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยในปี 2562 จังหวัดนครปฐมผ่านเกณฑ์ การประเมินเมือง

อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ในระดับที่ 2 การส่งเสริม Enchantment) 3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟู เศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม จำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตแนวใหม่ (New Normal) กระจายความแออัดจากเมืองท่องเที่ยว สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2566)

3) ด้านการบริการ จากแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ (พ.ศ.2561 - 2580) มุ่งเน้นพัฒนาการให้บริการของรัฐให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และเป็นการพัฒนาแบบครอบคลุมทั่วถึง บูรณาการไร้รอยต่อ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการดิจิทัล ดำเนินการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการบริการภาครัฐ เพื่อให้ประชาชน และผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หลากหลายช่องทาง ตรวจสอบได้ ไม่มีข้อจำกัดของเวลา พื้นที่ และกลุ่มคน รวมทั้งนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายของประชาชน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) โดยจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดปริมณฑล ส่งผลให้การคมนาคมและการขนส่ง สะดวก เป็นประตูสู่ชายแดนภาคตะวันตก และภาคใต้และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงจากกรุงเทพมหานครถึงชายแดนประเทศเมียนมา มีการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวายในประเทศเพื่อนบ้าน สร้างโอกาสให้จังหวัดสามารถพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายขนส่งระดับภูมิภาคการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน อาทิ ภาคเอกชน ภาคประชารัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษา ได้เป็นอย่างดี มีนโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญด้าน Food Safety Zoning การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) การเป็น Smart Farmer การบริหารจัดการน้ำ ซึ่งสร้างโอกาสให้ จังหวัดสามารถบริหารจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรปลอดภัย รวมทั้งนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจังหวัดสามารถผลิต แปรรูปสินค้าเกษตร

และส่งออก รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในด้านการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมสร้างโอกาสให้จังหวัด สามารถนำมาใช้พัฒนากระบวนการผลิต การตลาดการบริการ ทั้งภาคอุตสาหกรรมภาคการเกษตร ภาคบริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2566) นอกจากนั้นในด้านการบริหาร และพัฒนางานในทุกด้านของจังหวัดนครปฐม ส่วนราชการดำเนินการภายใต้หลัก “การบริหารต้องโปร่งใส การบริการต้องฉับไว” โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ 1) มุ่งเน้นการบริการเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เข้าถึงประชาชน และส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานและให้บริการประชาชน ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวในการให้บริการประชาชน 2) มุ่งเน้นส่งเสริมความเป็นมืออาชีพในการบริหารงานและปฏิบัติงาน โดยการพัฒนางองค์ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานทุกระดับ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม ทันสมัยและพร้อมใช้งานอยู่เสมอ (เทศบาลนครนครปฐม, 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยยึดแนวทางในการดำเนินการที่สำคัญ 3 ด้าน นั่นคือ 1) ด้านเกษตร 2) ด้านอุตสาหกรรม และ 3) ด้านการบริการ ซึ่งทั้ง 3 ส่วนต้องการดำเนินการพัฒนาที่สอดคล้องกัน โดยเป็นการดำเนินการพัฒนาที่ต้องยึดแนวทางหรือแผนการพัฒนาพื้นที่จังหวัด และต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ.2566-2580) ซึ่งถือเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศ

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน มากที่สุด ตามลำดับ อภิปราย ดังนี้

มิติด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนมากที่สุด โดยจังหวัดนครปฐมนั้น เป็นจังหวัดปริมณฑล ทำให้มีการคมนาคมขนส่งสะดวก อีกทั้งเป็นประตูในการเดินทางสู่ชายแดนภาคตะวันตกและภาคใต้ เป็นพื้นที่เชื่อมโยงจากกรุงเทพมหานครถึงชายแดนประเทศเมียนมาร์ที่ใกล้สุด ทำให้เอื้อต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรม เศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครปฐมขับเคลื่อนผ่านภาคอุตสาหกรรมการผลิตมีภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมไฟฟ้า อุตสาหกรรมประปา และอุตสาหกรรมก่อสร้าง ถัดมาคือภาคบริการ มีภาคบริการที่สำคัญ ได้แก่ การขายส่งและการขายปลีก การศึกษา กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย การบริหารราชการแผ่นดิน และภาคเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2566) จึงกล่าวได้ว่าเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐม ขับเคลื่อนผ่านภาคส่วนสำคัญ ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และภาคเกษตร โดยดำเนินการผ่านการพัฒนาชุมชนผ่านการเพิ่มทักษะคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน ส่งเสริมผู้ประกอบการด้านการบริการ และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น กลุ่มสินค้า OTOP หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป พลาสติกและสิ่งทอ การขยายตัวในด้านผลผลิต การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการสร้างชุมชนสัมพันธ์ เพื่อให้โรงงานอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตเรื่องของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการให้มากยิ่งขึ้นและทั้งในแง่ของปริมาณและคุณภาพ ส่งเสริมนโยบายของการพัฒนาจังหวัดให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวมีการจัดงานประเพณีต่าง ๆ เช่นงานมหาธีรราชเจ้ารำลึก งานเทศกาลอาหารและผลไม้ งานประเพณีสงกรานต์ (ถนนต้นสน) งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ งานประเพณีลอยกระทง งานเทศกาลกินเจ

ประเพณีการแห่ผ้าห่มองค์พระปฐมเจดีย์ งานเทศกาลกฐิน เพื่อเป็นจุดในการกระจายสินค้าชุมชน ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัด และเป็น การโฆษณาผลิตภัณฑ์ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายที่ 8 : การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานที่มีคุณค่า (Decent Work and Economic Growth) ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมและยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และมีผลผลิต และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all) ภายในปี 2573 ทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจต่อหัวประชากรมีความยั่งยืน ตามบริบทของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด บรรลุการมีผลผลิตทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้น สนับสนุนกิจกรรมที่มีผลผลิต การสร้างงานที่เหมาะสม ตัดความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อม ยุติการค้ามนุษย์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น สอดคล้องกับ กาญจนารอดแก้ว และคณะ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า ผลศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำแนกตามกลุ่มใน ชุมชนในงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ด้านเกษตรแปรรูปในชุมชน ด้านการท่องเที่ยว ชุมชน ด้านอุตสาหกรรมชุมชน กล่าวถึง การกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยกิจกรรม รูปแบบ ใหม่ เช่น ตลาดอินทรีย์ ตลาดอนุรักษ์ ตลาดย้อนยุค การท่องเที่ยวชุมชน การส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความรู้ด้านธุรกิจ การบริหารจัดการ

การผลิต การตลาด และระบบการเงินบัญชี ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ วัตถุประสงค์ในชุมชน และวัฒนธรรมประเพณี และกลุ่มที่มีความสามารถด้านการบริหาร การกระจายรายได้ในชุมชน การสร้างองค์ความรู้จากชุมชน และการส่งเสริมความรู้เพื่อ การใช้ประโยชน์ การสื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อความยั่งยืน การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การ สร้างองค์ความรู้จากชุมชน และการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดและใช้ประโยชน์ และ การรวบรวมองค์ความรู้เพื่อการสื่อสารสร้างการรับรู้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับ มะ รมีอีลี ลิกะ (2566) ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นใน เทศบาลตำบลท่าสาป พบว่า บทบาทของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเทศบาล ตำบลท่าสาป ในด้านเศรษฐกิจ ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจค่อนข้างมาก โดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนที่มีบทบาทการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจจะเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพในชุมชน เมื่อเป็นสมาชิกแล้วก็จะมีส่วนร่วมในการ กำหนดโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และประเมินผลโครงการที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาอาชีพหรือที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจของชุมชน อีกทั้งยังมีการช่วยส่งเสริม สมาชิกในกลุ่มในการหาตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิง ลึก โดยประชาชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า ส่วนใหญ่แล้วการกำหนดโครงการที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสาปจะมีการเชิญตัวแทน ของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เข้าร่วมกระบวนการในการจัดทำโครงการ แต่ทั้งนี้ผู้ที่ได้เข้าร่วม กระบวนการส่วนใหญ่จะเป็นหัวหน้ากลุ่มอาชีพ และเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ตัวแทนเหล่านั้นจะเข้าไปเป็นคณะกรรมการในการประเมินผลโครงการ

รองลงมา *มิติด้านการพัฒนาคน* มีผลต่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืนอยู่ใน ระดับมาก ทรัพยากรมนุษย์มีคุณค่าสูง สู้ความยั่งยืน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องและสมบูรณ์จะสามารถตอบสนองให้มีความ “มั่งคั่ง” ทูมมนุษย์ซึ่งถือเป็นปัจจัย

การผลิตที่สำคัญและมีคุณค่าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในการสร้างความมั่นคงในชีวิตการทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องวางรากฐานให้มั่นคงเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของทรัพยากรมนุษย์ สอดคล้องกับการพัฒนากำลังทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเป็นเมืองอัจฉริยะ (สำนักงานจังหวัดนครปฐม, 2566) เป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพพร้อมกับการยกระดับกิจกรรมการผลิตและการให้บริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม และได้กำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนา จำนวน 5 ประการ ประกอบด้วย 1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐาน 2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ 3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม 4) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน 5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ เป็นการขับเคลื่อนที่ชัดเจน สอดคล้องกับ สิริยา รัตน์ช่วย (2560) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นภายใต้พลวัตของโลกยุคใหม่ พบว่า การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นภายใต้พลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่นั้น ชุมชนท้องถิ่นควรเน้นการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ด้วยแนวคิดการพึ่งตนเองและแนวคิดการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น ควบคู่กับการดำเนินการตามวิถีแห่งประชาธิปไตยท้องถิ่น ที่เน้นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่เป็นหัวใจสำคัญ และกระบวนการแห่งการพัฒนาของโลกยุคใหม่ ตลอดจนเป็นหนึ่งในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ทุกภาคส่วนในชุมชนจะต้องมีความศรัทธาและยึดถือสำหรับใช้เป็นกรอบใหญ่ในการเลือกหลักการและวิถีแห่งการปฏิบัติจริงโดย

คำนึงถึงการให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เช่นเดียวกับปรัชญาในการพัฒนา ระดับประเทศ ที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกันเพื่อรับมือกับข้อท้าทายและ ประเด็นอุบัติใหม่ที่กำลังจะเกิดในอนาคต

รองลงมา *มิตีสิงแวดล้อม* จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีแนวทางในการพัฒนา โดยการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีมีเป้าประสงค์ให้ พื้นที่ที่มีการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสนับสนุนการเสริมสร้าง ระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพแผนบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามยุทธศาสตร์ชาติโดยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานจังหวัด นครปฐม, 2566) จังหวัดนครปฐมเป็นที่ราบลุ่ม มีระบบชลประทานที่ดีโดยอาศัย แหล่งน้ำจากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ท่าจีน และแม่กลอง มีคลองธรรมชาติและคลองข่อย ที่ขุดขึ้นเพื่อการเกษตรและคมนาคม ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อภาค การเกษตร การบริการ และภาคอุตสาหกรรม มีความพร้อมการจัดสรรทรัพยากรแก่ ชุมชนอย่างเหมาะสม มีการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ กระบวนการ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในชุมชนให้แก่ประชาชนในชุมชน และมีการ พัฒนาพื้นที่ธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรอย่าง คุ้มค่า สอดคล้องกับ มะรอมือลี สีกะ (2566) ที่การศึกษาเรื่อง บทบาทของประชาชนใน การพัฒนาท้องถิ่นในเทศบาลตำบลท่าสาป พบว่า บทบาทของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นในเทศบาลตำบลท่าสาป ในด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชนได้เข้าไปมีบทบาทในการ พัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะเป็นในส่วนของ การช่วยกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การช่วยกันทำความสะอาดชุมชนให้สะอาดอยู่เสมอ ทั้งนี้ประชาชนยังมีการรวมตัวกันกำหนดหลักเกณฑ์ในการรักษาความสะอาด ของ

ชุมชนอีกด้วย และที่สำคัญคือ ทางเทศบาลตำบลท่าเสาถ้าหากว่ามีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือการปรับปรุงภูมิทัศน์ต่าง ๆ ก็จะมีชาวบ้านให้เข้ามาดำเนินโครงการร่วมกัน ทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าเป็นเจ้าของพื้นที่โดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยประชาชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า เทศบาลตำบลท่าเสาบ่อยครั้งที่จะชวนชาวบ้านให้ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งช่วยกันรักษาความสะอาดของชุมชน ทำให้ประชาชนทุกคนตระหนักถึงความสำคัญเรื่องสิ่งแวดล้อม ทำให้ประชาชนเข้าไปมีบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างเต็มที่ เพราะถือว่าเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง

และด้านสุดท้าย *มิติด้านเครือข่าย* แม้ในผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านดังกล่าวไม่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อการพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในขณะที่จังหวัดนครปฐมมีเครือข่ายที่สำคัญ คือ เครือข่ายภาคประชาชน โดยชุมชนมีการพึ่งพาตนเอง มีวัฒนธรรมชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน จัดการทรัพยากรในชุมชน และการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคีภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานให้เกิดแนวร่วมในระดับที่สูงขึ้น โดยงานวิจัยของพระนำโชค อานนโท (ทองดี) (2560) มองว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐและภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในตำบลกระทุ่ม ประกอบด้วย การวางกรอบความร่วมมือ การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ การสนธิความร่วมมือ และการระดมความร่วมมือ การวิเคราะห์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลกระทุ่มลุ่ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า เนื่องจากมีการเจริญเติบโตในด้านเศรษฐกิจ มีการขยายตัวความเป็นเมือง หมู่บ้าน โรงงาน มีการใช้พื้นที่ในชุมชนมากขึ้นสภาพแวดล้อมในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้วิถีชีวิตในชุมชนดั้งเดิมเปลี่ยนไป เกิดความไม่เท่าเทียมกันในด้านกระจายรายได้ ผู้คนหันมาประกอบอาชีพอุตสาหกรรมมากขึ้น จึงควรมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือ

ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนในการส่งเสริมอาชีพ ให้นหน่วยงานของรัฐมีการจัดเวทีประชาคมในทุกๆ เดือนเพื่อกำหนดเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ร่วมกันผลักดันประชาชนเห็นความสำคัญของความร่วมมือ เพื่อร่วมกันหาแนวทาง ปรับปรุง แก้ไขในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และยังคงตรงกับมุมมองของ นฤชา โฆษาศิวิไลซ์ และคณะ (2559) มองว่า รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในการประสานงาน การพิจารณาคัดเลือกผู้นำและสมาชิก การกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่มีระบบชัดเจนด้วยการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในแต่ละระดับ การกำหนดกิจกรรมพัฒนาเครือข่ายที่หลากหลายทำให้เกิดผลผลิตที่เป็นผลิตภัณฑ์และผลผลิตจากกลุ่มเครือข่ายแปลงสู่แผนการปฏิบัติในเชิงบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นระบบส่งผลต่อการประเมินและตรวจสอบการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นกระบวนการปฏิบัติตามขั้นตอนแผนการพัฒนาเครือข่ายอาชีพกลุ่มเป้าหมายสองอาชีพ โดยมีกิจกรรมพัฒนาตั้งแต่การคัดเลือกสมาชิก การวางแผนการพัฒนาาร่วมกัน กำหนดกิจกรรมการพัฒนาในด้านกรเรียนรู้การคัดเลือกสายพันธุ์ การเลี้ยงที่เป็นระบบจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของผลผลิต การพัฒนาสร้างแนวคิดแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เพื่อทำให้เกิดช่องทางเลือกและตลาดในการจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลต่อการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในแต่ละระดับ ทั้งนี้ ในมิติด้านเครือข่ายนั้น ในบางอำเภอของพื้นที่จังหวัดนครปฐม เคยมีความพยายามในการผลักดันให้เกิดเป็นเครือข่ายการพัฒนาในกรณีเฉพาะของพื้นที่ โดยมีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม อาทิ งานวิจัยของ พัทธราวลัย ศุภภาะ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง เครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนต้นแบบในองค์กรชุมชนตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่าชุมชนในตำบลไร่ขิง เป็นการบริหารชุมชนท้องถิ่นขนาดใหญ่ สภาพพื้นที่ของตำบลไร่ขิง มีสภาพพื้นที่ราบลุ่มมีที่ดินอุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านและมีลำคลอง

หลายสาย จึงเหมาะสมแก่การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เดิมประชากรส่วนใหญ่ใช้พื้นที่เกษตร เช่น สวนผลไม้ สวนผัก ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านต่างๆ สู่ความเป็นชุมชนเมืองโดยการร่วมกันพัฒนาทั้งจากทางภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันทางสังคมอื่นๆ เป็นเครือข่ายพหุภาคีร่วมกันพัฒนาชุมชนตำบลไว้ซึ่งโดยการใช้วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนา การพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากชุมชนชนบทที่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักก้าวไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่เป็นชุมชนเมือง โดยการมีส่วนร่วมจากองค์กรต่างๆ จนเกิดเป็นเครือข่ายเกิดขึ้นเพื่อที่จะพัฒนาชุมชนร่วมกัน โดยอาศัยทุนพลังท้องถิ่นคือ ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทุนทางสังคม และวัฒนธรรม ทุนทางความรู้ และทุนทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ในชุมชน จึงทำให้เกิดการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงจากชุมชนชนบทสู่ความเป็นชุมชนเมือง โดยความร่วมมือของทุกๆ ฝ่ายในตำบล

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อพัฒนาจังหวัดอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับใช้ในอนาคต คือ

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ยังขาดการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกของพื้นที่ โดยอาจตีกรอบการทำวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์กลุ่มภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาจังหวัด อาทิ ผู้บริหารระดับสูง (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดจังหวัด) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ อาทิ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม กลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ผู้เป็นเจ้าของปัญหาในพื้นที่อย่างแท้จริง เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในอีกมุมมองหนึ่ง

2. ควรมีการวิจัยหรือติดตามความก้าวหน้าของแผนการพัฒนาจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ อาจนำเสนอในรูปแบบของรายงานการวิจัย เพื่อเป็นการประเมินศักยภาพของพื้นที่ต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่างๆ รับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างทันถ่วงที

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา รอดแก้ว และคณะ. (2564). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน. *สถาบันพระปกเกล้า*, 19(1), 48-66.
- เทศบาลนครนครปฐม. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลนครนครปฐม (พ.ศ. 2566-2570) แก้ไขครั้งที่ 8/2565*. นครปฐม: ผู้แต่ง.
- นฤชา โฆษาศิวิไลซ์ และคณะ. (2559). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายพลังสังคมเชิงบูรณาการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 11(38), 105-118.
- พระนำโชค อานนุโท (ทองดี). (2560). การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืนของ ภาครัฐและภาคประชาชนในตำบลกระทู้มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัชรารัตน์ ศุภภะ. (2561). เครือข่ายการพัฒนาความเป็นเมืองของชุมชนต้นแบบในองค์กรชุมชนตำบลไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 2(2), 69-80.

- มะรอมือลี สีกะ และคณะ. (2566). บทบาทของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นใน
เทศบาลตำบลท่าสาป. *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและ
นานาชาติครั้งที่ 14* (หน้า 1007-1020). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สิริยา รัตน์ช่วย. (2560). การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นภายใต้พลวัตของโลกยุคใหม่. *วารสารการเมือง
การปกครอง*, 7(1), 72-87.
- สำนักงานจังหวัดนครปฐม. (2566). *แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม 5 ปี (พ.ศ. 2566 –
2570)*. นครปฐม: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเทศบาลนครนครปฐม. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570)*. นครปฐม:
ผู้แต่ง.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนแม่บทภายใต้
ยุทธศาสตร์ชาติ (3) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. 2561 - 2580)*. กรุงเทพมหานคร:
ผู้แต่ง.
- สำนักงานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม. *รายงานความเคลื่อนไหวการลงทุน
เดือนพฤศจิกายน 2566*. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2567 จาก
<https://nakhonpathom.industry.go.th/th/cms-of-66>